

**Likumprojekta „Grozījumi likumā „Par kultūras pieminekļu aizsardzību””
sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	Likumprojekts „Grozījumi likumā „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”” (turpmāk – Likumprojekts) izstrādāts, lai nodrošinātu likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (turpmāk – Likums) atbilstību Eiropas Padomes 2017.gada 19.maija Konvencijai par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar kultūras vērtībām (turpmāk – Konvencija). Ar Likumprojektu papildinātas Likuma normas, lai noteiktu Konvencijai atbilstošu regulējumu, tostarp kultūras vērtību (kultūras pieminekļu, senlietu un mākslas un antikvāro priekšmetu) apriti un aizliegumus rīcībai ar minētajām kultūras vērtībām. Likumprojekts stājas spēkā vispārējā kārtībā.

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	Likumprojekts izstrādāts, pamatojoties uz Ministru kabineta 2020.gada 28.aprīļa sēdes protokollēmuma (prot. Nr.28 14.§) „Likumprojekts „Grozījumi Krimināllikumā”” 4.punktā Kultūras ministrijai doto uzdevumu līdz 2020.gada 1.jūlijam izstrādāt un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā likumprojektus par grozījumiem likumā „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, Muzeju likumā, Bibliotēku likumā un Arhīvu likumā, lai nodrošinātu normatīvā regulējuma atbilstību Konvencijas prasībām.
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	2018.gada 22.februārī tieslietu ministrs Latvijas vārdā parakstīja Konvenciju. Konvencijas 1.panta 1.punkts paredz, ka šīs Konvencijas mērķis ir novērst un apkarot kultūras vērtību iznīcināšanu, bojāšanu un nelikumīgu tirdzniecību, nosakot kriminālatbildību par konkrētām darbībām, stiprināt noziedzības novēršanu un pasākumus krimināltiesību jomā attiecībā uz visiem

noziedzīgajiem nodarījumiem pret kultūras vērtībām, kā arī veicināt sadarbību valstiskā un starptautiskā līmenī, apkarojot noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar kultūras vērtībām; un tādējādi aizsargāt kultūras vērtības. Konvencijas 2.panta 2.punktā definētais termins „kultūras vērtība” ir attiecināms uz Likumā noteikto kultūras pieminekļu, senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu tiesisko regulējumu. No Konvencijas paskaidrojošā ziņojuma „Explanatory Report to the Council of Europe Convention on Offences relating to Cultural property” (turpmāk – Konvencijas paskaidrojošais ziņojums) 20.punkta izriet, ka Konvencijas 1.panta 1.punktā paredzētais Konvencijas mērķis ir aizsargāt kultūras vērtības (priekšmetus) ar prevenciju un cīņu pret kriminālām aktivitātēm, un stiprināt starptautisko sadarbību starp tās dalībvalstīm. Konvencijas paskaidrojošā ziņojuma 22.punktā skaidrots, ka Konvencijas tvērums ir skaidri ierobežots ar prevenciju un cīņu pret likumpārkāpumiem saistībā ar patiesiem kultūras mantojuma priekšmetiem, gan kustamiem, gan nekustamiem, kas atbilst Konvencijas 2.pantā paredzētajai kultūras priekšmeta definīcijai.

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) preambulas pirmajā apsvērumā kā viens no Latvijas Republikas virsprincipiem nostiprināts kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas princips. Uz minēto norāda Satversmes preambulā paredzētais, ka Latvijas valsts, cita starpā, ir izveidota, lai garantētu latviešu nācijas un tās kultūras pastāvēšanu un attīstību cauri gadsimtiem. Likuma preambulā noteikts, ka kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu. Tāpat Likuma 1.pants paredz,

ka kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Saskaņā ar Likuma 5.pantu otro daļu likumos un Ministru kabineta noteikumos noteiktās kompetences ietvaros Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes izdotie administratīvie akti – norādījumi – par katra atsevišķa kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu ir saistoši attiecīgā kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam). Likuma 12.pants paredz, ka kultūras vērtības, kuras pretendē uz iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, ir pakļautas valsts uzskaitē neatkarīgi no tā, kā īpašumā, valdījumā vai izmantošanā tās atrodas. Pieminekļu valsts uzskaitē aptver pieminekļu apzināšanu un apsekošanu, to vēsturiskās, zinātniskās, mākslinieciskās, arhitektoniskās, arheoloģiskās, etnogrāfiskās vai citādas kultūras vērtības noteikšanu, to fiksāciju un izpēti, uzskaites dokumentu sagatavošanu, kā arī to iekļaušanu valsts informācijas sistēmā – valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistru uztur un pilnveido Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde. Likuma 14.pants nosaka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vispārīgos principus un Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (turpmāk – Pieminekļu uzskaites

noteikumi) nosaka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu un restaurāciju, kā arī kārtību, kādā tiek piešķirts vidi degradējoša objekta statuss.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – NILLNTFL) 45.panta 1.¹ daļā noteikts, ka Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde uzrauga:

1) darījumus ar Valsts kultūras pieminekļu sarakstā iekļautajiem valsts nozīmes kultūras pieminekļiem;

2) personas, kas darbojas mākslas un antikvāro priekšmetu apritē, tos ievedot Latvijas Republikā vai izvedot no tās, glabājot vai tirgojot, tostarp tādas personas, kas šajā punktā paredzētās darbības veic antikvariātos, izsoļu namos vai ostās, ja darījuma vai vairāku šķietami saistītu darījumu kopējā summa ir vismaz 10 000 *euro*.

Eiropas Parlaments un Eiropas Padome 2019.gada 17.aprīlī pieņēma Regulu (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievēšanu un importu (turpmāk – Regula), kuras 1.pantā noteica nosacījumus kultūras priekšmetu ievēšanai un nosacījumus un procedūras kultūras priekšmetu importam nolūkā aizsargāt cilvēces kultūras mantojumu un novērst kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību, jo īpaši tur, kur šāda nelikumīga tirdzniecība varētu sekmēt teroristu finansēšanu. Atbilstoši Regulas 2.panta 1.punktam „kultūras priekšmets” ir jebkurš priekšmets, kas nozīmīgs arheoloģijai, aizvēsturei, vēsturei, literatūrai, mākslai vai zinātnei, kā minēts pielikumā. Regulas 3.panta 1.punkts nosaka aizliegumu ievest Regulas pielikuma A daļā minētos kultūras priekšmetus, kas no tās valsts teritorijas, kur tie tika radīti vai atklāti, tikuši izvesti, pārkāpjot minētās valsts normatīvos

aktus. Regulas pielikuma B un C daļā minēto kultūras priekšmetu imports ir atļauts vienīgi tad, ja tiek uzrādīta vai nu atbilstoša valsts izsniegta importētāja licence vai importētāja apliecinājums (sk. Regulas 4. un 5.pantu).

Likumprojekta izstrādes laikā atbilstoši Ministru kabineta 2020.gada 28.aprīļa sēdes protokollēmuma (prot. Nr.28 14.§) „Likumprojekts „Grozījumi Krimināllikumā”” 1.punktam tika atbalstīts likumprojekts „Grozījumi Krimināllikumā” (TA-512) (turpmāk – Grozījumi Krimināllikumā), kura 1.pantā Krimināllikuma 229.pantu paredzēts izteikt šādā redakcijā:

„229.pants. Nelikumīgas darbības ar kultūras priekšmetiem

(1) Par kultūras priekšmeta, tas ir, Latvijas Republikas vai citas valsts aizsardzībā esoša kultūras pieminekļa, muzeja krājuma priekšmeta vai bibliotēku īpaši aizsargājama krājuma dokumenta, nelikumīgu glabāšanu, pārvietošanu, pārsūtīšanu, atsavināšanu vai par tā nelikumīgu izvešanu ārpus Latvijas Republikas vai ieviešanu Latvijā, ja ar to radīts būtisks kaitējums, – soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par kultūras priekšmeta iznīcināšanu, bojāšanu vai apgānīšanu – soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.”.

Ņemot vērā Grozījumus Krimināllikumā, Likumprojektā paredzētais regulējums pēc iespējas salāgojams ar šo regulējumu un Likumā paredzētajiem administratīvo pārkāpumu sastāviem, vienlaikus nenosakot tādus personu tiesību ierobežojumus, kurus neparedz Konvencija. Likumprojektā paredzētie aizliegumi un ierobežojumi attiecas

tikai uz tām darbībām, kas tiešā tekstā noteiktas Likumprojekta normās. Šis princips atklāts Eiropas Cilvēktiesību tiesas un uzturēts Augstākās tiesas judikatūrā (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2006.gada 19.decembra spriedumu lietā Mattei v. France Nr.34043/02, Augstākās tiesas 2016.gada 14.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-6/2016*).

No kultūras pieminekļu aizsardzības nozares normatīvajiem aktiem kopumā secināms, ka Likums nenosaka visu nepieciešamo regulējumu, lai izpildītu Konvencijas prasības kultūras pieminekļu aizsardzības jomā. Līdz ar to Likumprojekts izstrādāts ar mērķi nodrošināt Konvencijas prasību ieviešanu Likumā. Vienlaikus, ievērojot plānotos Grozījumus Krimināllikumā, Likumprojektā paredzēts noteikt materiāltiesisko regulējumu Likuma normu un Krimināllikuma, kā arī administratīvo pārkāpumu sastāvu piemērošanai.

Likumprojekta 1.pantā paredzēts izteikt Likuma 3.pantu jaunā redakcijā. Piedāvātais 3.pants ar nelielām izmaiņām ir saturiski līdzīgs šī brīža Likuma 3.pantam, tomēr tajā, atšķirībā no iepriekšējās panta redakcijas, paredzēts, ka kultūras pieminekļus ajzliegts iznīcināt un bojāt. Vienlaikus, ievērojot kultūras pieminekļu aizsardzības interesi Konvencijas kontekstā, piedāvātā Likuma 3.pantā joprojām saglabāts līdzšinējā 3.panta regulējums, ka nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar Kultūras ministrijas Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir labākā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība.

Konvencijas paskaidrojošā ziņojuma 1., 2. un 4.punktā skaidrots Konvencijas mērķis daļā par kultūras vērtību (priekšmetu) iznīcināšanu un nelikumīgu pārsūtīšanu. Proti, kultūras vērtības (priekšmeti) veido unikālu un nozīmīgu vēstures un dažādu tautu identitātes liecību un ir kopīga vērtība, kas ir jā saglabā visos apstākļos. Cauri cilvēces vēsturei kultūras vērtības (priekšmeti) veidoja vienu no pamatelementiem vietējām un nacionālajām kultūrām, vedot uz miermīlīgākas, taisnīgākas un saliedētākas sabiedrības rašanos. Visas cilvēku sabiedrības iesaistās radošos un mākslinieciskos centienos, meklējot dažādus izteiksmes līdzekļus un radot oriģinālus mākslinieciskus darbus, lai ar tiem dalītos un novērtētu to kopienās un ārpus tām. Šīs kultūras vērtības (priekšmeti) ir unikāli resursi, trausli un neaizstājami, kas pelna augstākos rūpīguma standartus, lai tās varētu vienlīdz izbaudīt šā brīža un nākotnes paaudzes. Diemžēl pret kultūras vērtībām vēršas satraucoši bieži gan miera, gan kara laikā, kas bieži noved pie paliekoša kultūras mantojumam nozīmīgu ēku un objektu zaudējuma, tādējādi vājinot cilvēci pēc būtības. Kultūras priekšmeti ir tikuši nozagti un nolaupīti cita starpā no muzejiem, galerijām, publiskām un privātām kolekcijām, reliģiskām ēkām, vienlaikus nozīmīgas arheoloģiskās vietas un pieminekļi ir nelegāli izrakti un iznīcināti. Gatavojoties Konvencijas izstrādei, Rietumu tirgos būtiski palielinājās nolaupīto un zagto antikvāro priekšmetu skaits, jo īpaši no nozīmīgām vietām Irākā un Sīrijā saistībā ar tiesiskuma un kārtības noārdīšanos šajās zemēs. Nevalstiskās bruņotās grupas un teroristiskās organizācijas tika iesaistītas vēsturisku vietu iznīcināšanā un izlaupīšanā, lai finansētu to kareivīgās operācijas.

Likumprojektā paredzētais jēdziens „iznīcināt” saprotams kā kultūras pieminekļu, senlietu pilnīga vai daļēja likvidācija vai pārveidošana

tādā mērā, ka tas pilnībā pārstāj fiziski eksistēt. Fakts, ka iepriekš iznīcinātu kultūras vērtību var rekonstruēt vai atjaunot tās sākotnējā izskatā, vai radīt tā identisku kopiju no tādiem pašiem materiāliem, izmantojot tās pašas tehnoloģijas un paņēmienus, kādas tika lietotas kultūras vērtības sākotnējā radīšanas laikā, nemaina faktu, ka kultūras vērtība ir tikusi iznīcināta. Tāpat par kultūras vērtības iznīcināšanu uzskatāma tāda iepriekš pilnībā vai daļēji iznīcinātas kultūras vērtības renovācija neatbilstoši tā sākotnējam izskatam, jo tādējādi joprojām tiek zaudēta viena no kultūras vērtībām. Kultūras vērtību iznīcināšana pārsvarā ir tīša darbība, par kuru administratīvā atbildība nav piemērojama. Persona, kas izdara tīšu kultūras vērtības iznīcināšanu, ir saucama pie kriminālatbildības. Personas sodīšana par kultūras pieminekļa iznīcināšanu to neatbrīvo no pienākuma atjaunot kultūras vērtību cik vien iespējams tās sākotnējā, kultūrvēsturiskajā veidolā, kā arī valstij jāveicina, ka sodītā persona atjauno iznīcinātās kultūras vērtības.

Savukārt ar jēdzienu „bojāšana” saprotama darbība, kuras rezultātā nodarīts būtisks kaitējums kultūras pieminekļu aizsardzības interesēm un kultūras pieminekļi vai senlieta daļēji zaudē savu autentisko, kultūrvēsturisko veidolu. Kultūras pieminekļu bojāšana nav kultūras pieminekļu renovācija, restaurācija, rekonstrukcija, tiesiska un saudzīga izpēte, kā arī citu šādu darbību veikšana, ja tās nodrošina kultūras pieminekļu, senlietu saglabāšanu. Vienlaikus jēdziens „bojāšana” nav interpretējams tik plaši, lai to attiecinātu uz, piemēram, nepareizu kultūras pieminekļa krāsu toņa izvēli, logu, durvju un to elementu nomaiņu, sīkiem bojājumiem, remonta, renovācijas, rekonstrukcijas vai citas šādas darbības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, ja tā rezultātā nav radies būtisks

kaitējums, vai ja bojājums ir salīdzinoši vienkārši novēršams vai ticis savlaicīgi novērsts. Personas sodīšana administratīvo pārkāpumu procesa vai kriminālprocesa ietvaros to neatbrīvo no pienākuma novērst kaitējumu, atjaunojot kultūras vērtību cik vien iespējams tās sākotnējā, kultūrvēsturiskajā veidolā. Pretēja jēdziena „bojāšana” interpretācija novestu ne tikai pie sabiedrības pārkriminalizācijas, bet radītu nesamērīgu slogu kultūras vērtību, jo īpaši kultūras pieminekļu, īpašniekiem un personām, kas nonāk saskarē ar kultūras vērtībām, kā arī nesamērīgi palielinātu izskatāmo krimināllietu un administratīvo pārkāpumu lietu skaitu.

Visos gadījumos kultūras vērtību, tostarp kultūras pieminekļu un senlietu bojāšanu, tāpat kā iznīcināšanu, raksturo personas mērķis jeb rezultāts, kādu bojājumu nodarījusī persona vēlējas sasniegt, kas vienlaikus atzīstams par administratīvo pārkāpumu vai noziedzīgu nodarījumu objektīvās puses pazīmi. Proti, ja persona tīši vēlējas radīt tādas izmaiņas kultūras vērtībā, tostarp kultūras pieminekli, senlietā, kuru rezultātā tie daļēji zaudē savu autentiskumu, konstatējama administratīvā pārkāpuma vai noziedzīga nodarījuma objektīvās puses pazīme – mērķis bojāt vai iznīcināt kultūras vērtību. Savukārt, ja persona vēlas atjaunot vai uzlabot kultūras vērtību, tostarp, kultūras pieminekli vai senlietu tās autentiskajā izskatā, bet šo darbību veikšanā izdara likumpārkāpumu, mērķis bojāt vai iznīcināt nav konstatējams, bet ir pamats šo personu saukt pie administratīvās atbildības par attiecīgo likuma pārkāpumu vai uzlikt tai pienākumu novērst trūkumus. Vienlaikus, konstatējot bojāšanas mērķi, tiesību piemērotājs nošķir administratīvos pārkāpumus un noziedzīgus nodarījumus ne tikai pēc mērķa, bet arī pēc kaitīgo seku smaguma.

Vienlaikus kultūras vērtību (priekšmetu), tostarp pieminekļu un senlietu, iznīcināšanas un bojāšanas tiesiskumu un prettiesiskumu nemaina politisko vai ideoloģisko personu grupu un kustību, nevalstisko organizāciju vai citu šādu tiesību subjektu politiskie vai ideoloģiskie uzskati, mērķi un akcijas, dažādu tiesību subjektu vēstures interpretācija vai attieksme pret to, kā arī, ievērojot vispārējo tiesību principu *iudex non calculat* (latviešu val. tiesnesis nerēķina), to ekonomiskās intereses.

Likumprojekta 1.pantā paredzēts izteikt Likuma 3.¹ pantu jaunā redakcijā, nosakot, ka aizliegts iznīcināt, bojāt, atsavināt, iegūt, glabāt, pārvietot un pārsūtīt senlietas, kuras saskaņā ar šā likuma 7.panta ceturtās daļas noteikumiem pieder Latvijas valstij. Likuma 7.panta ceturtajā daļā paredzēts, ka arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas (ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot) pieder valstij, un tās glabā publiskie muzeji. Šis noteikums neattiecas uz senlietām, par kurām līdz 2013.gada 30.martam persona ir paziņojusi Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei, kā arī uz senlietām, kuru likumīgu izcelsmi persona ir pierādījusi pēc 2013.gada 30.marta un saņēmusi par to Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida apliecinājumu.

Likuma 3.¹ pants līdz šim paredzēja, ka aizliegts atsavināt, iegūt, glabāt, pārvietot un pārsūtīt senlietas, kuras saskaņā ar šā likuma 7.panta ceturtās daļas noteikumiem pieder Latvijas valstij. Ievērojot Konvencijas 10.panta noteikumus, minētā norma pēc būtības papildināta ar jēdzieniem „iznīcināt” un „bojāt” ar mērķi novērst kultūras vērtību pilnīgu vai daļēju izzušanu to iznīcināšanas vai bojāšanas rezultātā. Likumprojektā paredzētie

jēdzieni „iznīcināt” un „bojāt” ir tulkojami tāpat kā kultūras pieminekļa iznīcināšanas un bojāšanas gadījumos.

Likumprojekta 2.pantā paredzēts izteikt Likuma 18.¹ panta pirmo daļu jaunā redakcijā, nosakot aizliegumu izvest no Latvijas Republikas un ievest tajā, kā arī glabāt un tirgot nelikumīgi iegūtus mākslas un antikvāros priekšmetus. Likumprojektā paredzētais jēdziens „nelikumīgi iegūts [mākslas un antikvārais] priekšmets” interpretējams tāpat, kā tas noteikts NILLTPFN 4.panta pirmajā, otrajā un piektajā daļā. Tādējādi ar jēdzienu „nelikumīgi iegūts [mākslas vai antikvārais] priekšmets” Likuma ietvaros saprot kultūras vērtību (priekšmetu), ja tas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši iegūts noziedzīga nodarījuma rezultātā, kā arī citos Krimināllikumā noteiktajos gadījumos. Vienlaikus ar šo jēdzienu saprot Krimināllikumā lietoto terminu „noziedzīgi iegūta manta”. Mākslas un antikvārie priekšmeti par noziedzīgi iegūtiem atzīstami Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Likumprojekta 2.pantā paredzētais aizliegums neattiecas uz gadījumiem, kad mākslas vai antikvārajam priekšmetam zūd nelikumīgi iegūta priekšmeta statuss publiskās personas iestāžu nolēmumu dēļ, saistībā ar tiesību normu izmaiņām, kā arī gadījumos, kad ar šiem priekšmetiem rīkojas tiesībsargājošās institūcijas, tostarp Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde savas kompetences ietvaros. Likumprojektā piedāvātās normas mērķis ir novērst nelikumīgi iegūtu kultūras vērtību (priekšmetu) pārrobežu apriti. Likumprojekta 2.pantā paredzētais aizliegums ievest Latvijā nelikumīgi iegūtus mākslas un antikvāros priekšmetus noteikts ar mērķi apturēt un novērst Konvencijas dalībvalstīs nelikumīgi iegūtu kultūras vērtību nonākšanu Latvijā Republikā, un iespējamu

		tālāku pārvietošanu uz citu trešo valsti vai teritoriju.
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Kultūras ministrija, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.
4.	Cita informācija	Nav

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Kultūras pieminekļu, senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu īpašnieki, valdītāji un turētāji, būvnieki, arheologi, kultūras nozares darbinieki, kā arī ikviena persona, kura saskaras ar kultūras pieminekļu, senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu apriti.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Likumprojekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Saistītie tiesību akti un projekti	Likumprojekts saistīts ar Tieslietu ministrijas virzīto likumprojektu „Grozījumi Krimināllikumā” (TA-512) un likumprojektu „Par Eiropas Padomes Konvenciju par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar kultūras vērtībām” (TA-513), kas atbalstīti
----	------------------------------------	---

		Ministru kabineta 2020.gada 28.aprīļa sēdē (prot. Nr.28 14., 15.§).
2.	Atbildīgā institūcija	Tieslietu ministrija.
3.	Cita informācija	Nav

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

1.	Saistības pret Eiropas Savienību	Likumprojekts šo jomu neskar.
2.	Citas starptautiskās saistības	2017.gada 19.maija Eiropas Padomes Konvencija par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar kultūras vērtībām.
3.	Cita informācija	Nav

1.tabula

Tiesību akta projekta atbilstība ES tiesību aktiem

Likumprojekts šo jomu neskar.

2.tabula

Ar tiesību akta projektu izpildītās vai uzņemtās saistības, kas izriet no starptautiskajiem tiesību aktiem vai starptautiskas institūcijas vai organizācijas dokumentiem. Pasākumi šo saistību izpildei

Attiecīgā starptautiskā tiesību akta vai starptautiskas institūcijas vai organizācijas dokumenta (turpmāk – starptautiskais dokuments) datums, numurs un nosaukums	2017.gada 19.maija Eiropas Padomes Konvencija par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar kultūras vērtībām.	
A	B	C
Starptautiskās saistības (pēc būtības), kas izriet no norādītā	Ja pasākumi vai uzdevumi, ar ko tiks izpildītas starptautiskās saistības, tiek noteikti projektā, norāda attiecīgo projekta vienību vai dokumentu, kurā	Informācija par to, vai starptautiskās saistības, kas

<p>starptautiskā dokumenta. Konkrēti veicamie pasākumi vai uzdevumi, kas nepieciešami šo starptautisko saistību izpildei</p>	<p>sniegts izvērsts skaidrojums, kādā veidā tiks nodrošināta starptautisko saistību izpilde</p>	<p>minētas šīs tabulas A ailē, tiek izpildītas pilnībā vai daļēji. Ja attiecīgās starptautiskās saistības tiek izpildītas daļēji, sniedz skaidrojumu, kā arī precīzi norāda, kad un kādā veidā starptautiskās saistības tiks izpildītas pilnībā. Norāda institūciju, kas ir atbildīga par šo saistību izpildi pilnībā</p>
<p>Konvencijas 2.pants</p>	<p>Likuma 1. un 2.pants, UNESCO 1970.gada 14.novembra konvencijas par kultūras priekšmetu nelikumīgas ieviešanas, izvešanas un īpašumtiesību maiņas aizliegšanu un novēršanu 1.pants, UNIDROIT 1995.gada 24.jūnija konvencijas par zagtajiem vai nelikumīgi izvestajiem kultūras priekšmetiem 2.pants.</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>
<p>Konvencijas 3.pants</p>	<p>Likumprojekta 1.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants.</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>
<p>Konvencijas 4.panta 1.punkts</p>	<p>Likumprojekta 1.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants.</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>
<p>Konvencijas 5.panta 1.punkts</p>	<p>Likumprojekta 2.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants, NILLTPFNL 5.pants, Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumi Nr.846 „Noteikumi par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas un ieviešanu Latvijā”.</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>

Konvencijas 6.pants	Likumprojekta 2.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants, Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumi Nr.846 „Noteikumi par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas un ievēšanu Latvijā”.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 7.pants	Likumprojekta 1.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants, NILLTPFNL 5.pants.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 8.pants	Likumprojekta 1.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants, NILLTPFNL 5.pants.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 10.panta 1.punkts	Likumprojekta 1.pants, Likuma 32., 33. un 35.pants, NILLTPFNL 5.pants.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta a.apakšpunkts	Likuma 1., 12. un 14.pants, Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”, Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumi Nr.846 „Noteikumi par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas un ievēšanu Latvijā”.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta b.apakšpunkts	Likumprojekta 2.pants, Likuma 3. ¹ , 4., 18. un 18. ¹ pants, Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumi Nr.846 „Noteikumi par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas un ievēšanu Latvijā”.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta c.apakšpunkts	NILLTPFNL 3.panta pirmās daļas 12.punkts, 6. un 7.pants, 45.panta 1. ¹ daļa un 47.pants.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta d.apakšpunkts	Likuma 26.pants.	<i>Izpildītas pilnībā</i>

<p>Konvencijas 20.panta e.apakšpunkts</p>	<p>NILLTPFNL 3.panta pirmās daļas 12.punkts, 6. un 7.pants, 45.panta 1.¹ daļa un 47.pants.</p> <p>Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbinieki veic ikdienas interneta darījumu vietu pārbaudi, identificējot aizdomīgus darījumus, un nepieciešamības gadījumā nododot informāciju Valsts policijai kriminālprocesa uzsākšanai, atbilstoši Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes izstrādātajām Vadlīnijām pārbaudēm darījumiem ar kultūras priekšmetiem mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanas atļauju izsniegšanas gadījumā un interneta vietņu pārbaudēm darījumiem ar kultūras priekšmetiem (pielikums Nr.3 Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītāja 2019.gada 16.oktobra rīkojumam Nr.1/32) un Riska identifikatoriem darbojoties mākslas un antikvāro priekšmetu aprītē (pielikums Nr.2.1. Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītāja 2019.gada 16.oktobra rīkojumam Nr.1/32).</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>
<p>Konvencijas 20.panta f.apakšpunkts</p>	<p>Likuma 17.pants.</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>
<p>Konvencijas 20.panta g.apakšpunkts</p>	<p>UNESCO 1970.gada 14.novembra Konvencijas par kultūras priekšmetu nelikumīgas ievešanas, izvešanas un īpašumtiesību maiņas aizliegšanu un novēršanu 1. un 10.pants.</p> <p>Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izstrādājusi informatīvo materiālu plašākai sabiedrībai „Kultūras priekšmetu nelikumīgas aprites novēršana” par nelikumīgas mākslas un antikvāro priekšmetu aprites novēršanu kopā ar vadlīnijām uzticamības pārbaudei pie kultūras priekšmeta iegādes, kas</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>

	paredzēts publicēšanai interneta vietnē un izplatīšanai drukātā veidā.	
Konvencijas 20.panta h.apakšpunkts	Likuma 18.pants. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izstrādājusi informatīvo materiālu „Kultūras priekšmetu nelikumīgas aprites novēršana”, kas paredzēts mākslas un antikvāro priekšmetu tirgus dalībniekiem, kurā iekļautas arī vadlīnijas darba kārtībai, iepērkot kultūras priekšmetus, kā arī izstrādājusi Ētikas principus mākslas un antīko priekšmetu dīleriem un informatīvo materiālu tiesībsargājošām institūcijām par mākslas un antikvāro priekšmetu nelikumīgas aprites novēršanu.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta i.apakšpunkts	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izstrādājusi informatīvo materiālu „Kultūras priekšmetu nelikumīgas aprites novēršana”, kas paredzēts mākslas un antikvāro priekšmetu tirgus dalībniekiem, kurā iekļautas arī vadlīnijas darba kārtībai, iepērkot kultūras priekšmetus, kā arī izstrādājusi Ētikas principus mākslas un antīko priekšmetu dīleriem un informatīvo materiālu tiesībsargājošām institūcijām par mākslas un antikvāro priekšmetu nelikumīgas aprites novēršanu.	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta j.apakšpunkts	Iesniegumu likuma 1.pants. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde strādā pie vispārējas Komunikācijas stratēģijas dažādām mērķauditorijām, tai skaitā interneta vietņu tirgotājiem, par mākslas un antikvāro priekšmetu nelikumīgas aprites novēršanu. Darbības vadlīniju, lai ieviestu 1970.gada 14.novembra UNESCO Konvenciju par kultūras priekšmetu nelikumīgas ieviešanas, izvešanas un īpašumtiesību maiņas aizliegšanu un novēršanu (<i>Operational Guidelines for the</i>	<i>Izpildītas pilnībā</i>

	<p><u><i>Implementation of the Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (UNESCO, Paris, 1970)</i></u> 3.pielikums „Pamata darbības attiecībā uz internetā piedāvāto kultūras priekšmetu tirdzniecību” (<i>ANNEX 3 Basic Actions concerning Cultural Objects being offered for Sale over the Internet</i>).</p>	
Konvencijas 20.panta k.apakšpunkts	<p>Likuma „Par policiju” 19.¹ panta trešā daļa, NILLTPFNL 45.panta otrā daļa. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir uzsākusi sarunas ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi par starpresoru vienošanos noslēgšanu.</p>	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 20.panta l.apakšpunkts	<p>Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei ir sadarbība gan ar muitu, gan Valsts policiju, tai skaitā pakārtoti ar <i>Interpol</i>. Aktuālāko informāciju par starptautiski konstatētu nelikumīgu kultūras priekšmetu apriti Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde saņem Eiropas Savienības dalībvalstu kontaktpersonu tīklā, kā arī, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (IMI). Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, ņemot vērā 2019.gada 13.jūnija grozījumus Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā, kas stājās spēkā 2019.gada 4.jūlijā, saņem aktuālo informāciju par starptautiskajām sankcijām. Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma subjektiem, t.i., mākslas un antikvāro priekšmetu aprītē iesaistītajiem ir pienākums veikt sankciju riska novērtējumu un izveidot iekšējās kontroles sistēmu.</p> <p>Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izstrādājusi iestādes ietvaros starptautiskas sadarbības vadlīnijas</p>	<i>Izpildītas pilnībā</i>

	<p>nelikumīgas kultūras priekšmetu aprites gadījumiem.</p> <p>Attiecībā uz Latvijas kultūras priekšmetiem, kas cietuši Konvencijā definētā noziedzīgā nodarījumā, Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei ir pastāvīga sadarbības sistēma ar Valsts policiju senlietu nelikumīgas aprites gadījumos.</p> <p>Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs ir izveidojis e-pakalpojumu, kas ir pieejams Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes tīmekļvietnē – „Kultūras objekta statusa noteikšana” (http://www.ic.iem.gov.lv/ko_status/index.php), kas nodrošina privātpersonu (piemēram, iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju, reliģisko organizāciju) un publisko tiesību personu (valsts, pašvaldības vai citas atvasinātās publiskās personas, tiešās vai pastarpinātās valsts pārvaldes iestādes) iespēju pārliecināties par kultūras priekšmetu likumīgu izcelsmi pirms kultūras priekšmeta iegādes, kā arī paredz iespēju nosūtīt paziņojumu Latvijas Republikas Valsts policijai par šo kultūras objektu.</p>	
<p>Konvencijas 21.panta a.punkts</p>	<p>Likuma 18.² pants un 31.pants, Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumu Nr.846 „Noteikumi par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas un ieviešanu Latvijā” 14.punkts.</p> <p>Visai sabiedrībai, kā arī ārvalstu lietotājiem, publiski ir pieejams Iekšlietu ministrijas Informācijas centra uzturētais e-pakalpojums „Kultūras objekta statusa noteikšana” (http://www.ic.iem.gov.lv/ko_status/index.php), kas nodrošina privātpersonu (piemēram, iedzīvotāju, nevalstisko</p>	<p><i>Izpildītas pilnībā</i></p>

	<p>organizāciju, reliģisko organizāciju) un publisko tiesību personu (valsts, pašvaldības vai citas atvasinātās publiskās personas, tiešās vai pastarpinātās valsts pārvaldes iestādes) iespēju pārliecināties par kultūras priekšmetu likumīgu izcelsmi pirms kultūras priekšmeta iegādes.</p> <p>Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izstrādājusi Vadlīnijas starptautiskajai sadarbībai par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas nodrošināšanu (pielikums Nr.1 Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītāja 2019.gada 28.jūnija rīkojumam Nr.1/18).</p>	
Konvencijas 21.panta b.apakšpunkts	<p>Darbības vadlīniju, lai ieviestu 1970.gada 14.novembra UNESCO Konvenciju par kultūras priekšmetu nelikumīgas ieviešanas, izvešanas un īpašumtiesību maiņas aizliegšanu un novēršanu (<u>Operational Guidelines for the Implementation of the Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (UNESCO, Paris, 1970)</u>) 54. un 55.punkts.</p>	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Konvencijas 21.panta c.apakšpunkts	<p>Latvija ir pievienojusies 1954.gada 14.maija Hāgas konvencijai par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā un tās 1954.gada 14.maija protokolam par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā.</p>	<i>Izpildītas pilnībā</i>
Vai starptautiskajā dokumentā paredzētās saistības nav pretrunā ar jau esošajām Latvijas	<p>Saistības nav pretrunā ar citām Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām.</p>	

Republikas starptautiskajām saistībām	
Cita informācija	Nav

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Likumprojekts 2020.gada 13.jūlijā ievietots Kultūras ministrijas tīmekļvietnes www.km.gov.lv sadaļā „Sabiedrības līdzdalība” un Valsts kancelejas tīmekļvietnes www.mk.gov.lv sadaļā „Sabiedrības līdzdalība” ar aicinājumu sabiedrības pārstāvjiem līdzdarboties Likumprojekta izstrādē, līdz 2020.gada 27.jūlijam rakstiski sniegtot viedokli par Likumprojektu atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumu Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 5. un 7.4. ¹ punktam.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Sabiedrības pārstāvji tiek aicināti līdzdarboties Likumprojekta izstrādē, līdz 2020.gada 27.jūlijam rakstiski sniegtot viedokli par Likumprojektu atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumu Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 5. un 7.4. ¹ punktam.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Sabiedrības pārstāvji tiek aicināti līdzdarboties Likumprojekta izstrādē, līdz 2020.gada 27.jūlijam rakstiski sniegtot viedokli par Likumprojektu atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumu Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 5. un 7.4. ¹ punktam.
4.	Cita informācija	Nav

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Kultūras ministrija, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.
----	---	---

2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Cita informācija	Nav

Kultūras ministrs

N.Puntulis

Vīza: Valsts sekretāre

D.Vilsone

Eglītis 66164798
Toms.Eglitis@mantojums.lv